

az ég felé.

Egyensúly belső (én) és külső (mások) között. Befelé nézünk önmagunkba és kifelé figyelünk. Ha csak befelé, akkor elszigetelődünk. Ha csak kifelé, hogy ne kelljen önmagunkba nézni, az sem jó. Nekünk a befelé, és kifelé között is egyensúly kell találnunk. Addig erősíteni az ellenkező pólust, amíg egyensúlyba nem lesz a két szélsőség, mindig az ellenkező póluson keresztül jutunk el a célhoz. A földi utunk célja tehát a polaritás legyőzése.

Hármasság

Egy másik modell szerint a hármasságban való gondolkodásra van szükség, a hármasság szerinti megértésre, hogy egyensúlyra jussunk, mert a kettősségekben való gondolkodás az kevés az eligazodáshoz. A teljes igazság felfogásához a hármasság visz közelebb. Valóban, a magasabb szellemi egységek mind hármasságból állnak: Atya-Fiú-Lélek, test-lélek-szellem, út-igazság-élet, filozófiai igaz-szép-jó, meg a magyar igazság is három. Az, nem számít, a három az az egység.

Két szélsőség között, helyett, keressük meg a közepet. A jobb meg a bal között mindig ott van a közép. A pozitív és negatív között a semleges. Fény és sötétség között a színek. A gyávaság és a vakmerőség között ott van a bátorság. A születés és elmúlás között az élet, Isteni és emberi között pedig ott van az istenember. Tehát két szélsőség között mindig ott van a harmadik az egyensúlyozó minőség, ami a másik kettővel szemben áll, de azoknak nem ellentéte. A hármasságok harmóniák, nem feszültségek. Vagyis felül kell emelkedni minden kettősségen, minden megosztottságon, ami bennünk munkál. Elsősorban önmagunkban kell feloldani ezeket a kettősségeket, és egy magasabb harmadik szempont szerint látni. E instein bácsi is ezt mondta. A túlzások szélső állapotok, és a szélső állapotok elleni küzdelem visz előre.

Ha sikerült megtalálni az egyensúlyt, akkor még nem örülhetünk, mert az nagyon labilis, mint láttuk. Minden mozgásban van, minden dinamikus változásban, és hogy ne veszítsük el a nehezen megtalált egyensúlyú állapotunkat, állandóan mozgásban kell lenni. Tekerni kell, különben eldőlsz. *Éberség és tekerés*, mondhatnám: virrasszatok!

Egység

Az egység, a nem kettősség állapota. A valóságban minden EGY! Isten világában minden egy, és az egyben minden ellentmondás megszűnik. Nincsen alul és felül, kívül és belül, minden ellentét, feszültség elsimul.

Akkor majd a párduc és a gödölye, meg a farkas és a bárány, meg a kígyó és a kisgyerek mind együtt meglesznek békében. Nem úgy lesz ez az egység, hogy kiírtjuk a párducot, a farkast meg a kígyót, vagy a pokolba taszítjuk, hanem türelmes szeretettel, egós elménk helyett a *szív tudatával*, megszelídítjük, jóvá szeretjük a

rosszat. Amikor kettős látásunk megszűnik, és mindenben felismerjük az Egyet. Amikor az Isten egy szemével látjuk a világot, akkor visszaértünk a középpontba. Földi életünk arra való, hogy erre rá ébredjünk. Isten a nagy kiegyensúlyozó, ő a nyugodt középpont. Akiben harmóniában van a mindenség, Ő a mindent befogadó egység, akiben minden jóvá szelídül.

MINDEN EGYBE TARTOZIK!



ÁTS ANDRÁS

EGYENSÚLY...

Az imént látott videó adta elsősorban az ihletet ahhoz, amit most megosztok a testvéreimmel. Az egyensúlyról elsőre ezek jutnak eszembe: keljfeljancsi, bűgócsga, háromlábú szék, természeti törvények, harmónia, törekénység...

Az ember talán jobban is törekszik a biztonságra, mint az egyensúlyra. Hajlamosak vagyunk vélt biztonságérzetünk növelése érdekében túlzásokba esni. Túl sokat enni, túl sokat inni, túl sokat ruházkodni, túl sokat sportolni, túl sokat fogyókúrázni, túl sokat aggódni az egészségünkért. Az egyensúly keresése legfeljebb második-harmadrendű dolog a legtöbb ember életében. Amolyan majd csak sikerül - nem túl lényeges - törekvés. A mi emberi világunk elsősorban kettősségekből, ellentétpárokból áll (hideg-meleg, édes-keserű, kedves-gonosz, lágy-kemény, gazdag-szegény). Ezeknek az ellentétpároknak a harmonikus arányát tekintjük elsősorban egyensúlynak.

A természetet megfigyelve is azt tapasztaljuk, hogy minden általunk vizsgált jelenség egy végső egyensúlyra törekszik, valamiféle nyugalmi állapotra. A jelenség végső helyzete, az általános tömegvonzás eredményeképp, egy nyugalmi állapotra törekvésként is leírható. A keljfeljancsi egy idő után feszesen áll, a bűgócsga abbahagyja a pörgést, a tárgyak a föld középpontja felé tartanak, a kövek elaprózódnak és törekednek a minél mélyebben fekvő pontok felé.

Aztán ott egy ember, aki elkezdett a természet törvé-

neyeit kihasználva, ilyen elképesztően törekeny kőszobrokat alkotni, kiegyensúlyozni. Szinte úgy érezzük, hogy ezekre nem is igazak a természeti törvények, hogy ilyen nincs, ez lehetetlennek tűnik. Michael Grab, a kövek egymáson egyensúlyozásának nagymestere elmagyarázza, ő hogyan csinálja ezt: "Ha a fizikai oldalát nézzük, az egyensúlyozás egyik legalapvetőbb feltétele az, hogy találjunk a háromlábú állványokhoz (tripodokhoz) hasonló részt a köveken. Minden kövön vannak kisebb-nagyobb repedések, bemélyedések, amelyek ilyen háromlábú állványhoz hasonlóan segítenek abban, hogy a kövek megálljanak egyenesen vagy bármilyen egyéb lehetséges szögben egymáshoz képest. Ahogy az ember a tapintás által közelebb kerül a kövekhez, úgy lehet egyre jobban észre venni az egymáson elmozduló kövek közi legkisebb illeszkedési lehetőségeket is. A kényesebb egyensúlyi pontokban ilyenkor a milliméternél is kisebb illeszkedési pontokról beszélünk. Néhány egyensúlyi pont szinte a súlytalanság érzetét kelti, mert úgy tűnik, mintha a kövek csak alig érintkeznének. A háromlábú állványok (tripodok) megtalálásán alapuló fizikai vetületen túl létezik egy fontos nem fizikai rész is, amit azonban nehezebb szavakba önteni. Lényegében a meditációról van szó - illetve hívhatjuk ezt a bennünk lévő csend vagy origó megtalálásának is. Néha az egyensúlyozás eléggé meg tudja terhelni az elménket és a türelmünket. Ilyenkor pont az a kihívás benne, hogy felülemelkedjünk a bennünk fel-törő kétségeken. Ez egy élvezetes módja a relaxálásnak, a stressz elengedésének, a játéknak, az alkotásnak, a tanulásnak, miközben a saját határaitam feszegetem és fürdözöm a végtelen lehetőségekben..."

Az alkotó eredetileg fotóművész, aki elkezdett ezzel játszani. Van Magyarországon is követője, az óbudai Kánya Tamás a Római-parti kőszobroiról esetleg halottatok is már. „Land-art”-nak, tájművészetnek nevezik ezt a művészeti irányzatot.

De térjünk is vissza az alapkérdésünkhöz. Miért van mégis az emberben egy igény arra, hogy ilyen törekeny, sérülékeny dolgokat alkotson, hogy ilyen módon legyőzve a gravitációt az ég felé törekedjen, egyensúlyt teremtsen. Vajon a művész miért utal az ilyen fizikai magyarázatokon túl a meditációra, a belső hangra? Miért kell felülemelkedni ehhez a hétköznapi rutinon? Nincs ebben valami Teremtőre mutató erő, amely vonz bennünket, hogy kitörjünk a hétköznapi malomkerék-ből és elkezdjük a Teremtő Istenre figyelve egyensúlyokat keresni? Mi ebben az Isten szerepe? Miért próbál minket kihívások elé állítani, kizökkenteni a biztosból, amit ismerünk, hogy magasabb szinten is keressünk?

Isten talán, mint egy láthatatlan mágnes, vonzerőt gyakorol ránk, és csak rajtunk fordul, hogy csetlünk-botlunk az önmagunk biztonságos kettősségeiben, vagy kinyitjuk a szívünket, lelkünket, szellemünket és nyitotakká válunk bevonzani az ő erejét. Ennek persze megvannak a kockázata, hiszen, ha nem adunk rá választ és

bent ragadunk a földi létezés biztonságos langymelegébe, akkor bár létezzünk, de vajon szebb lett-e világ ettől?

Egy korábbi dolgozatomban találtam egy jó meghatározást arra, hogy miért van értelme élni: „Az emberi élet értelme talán a kozmikus tudatba illesztve határozható meg. Az emberi életnek akkor és csak akkor van valamiféle haszna, ha a világmindenségnek, mint egésznek a benső értéke nagyobbá válik azáltal, hogy az emberi cselekedetek és tapasztalatok megtörténtek, mint amekkorára akkor volna, ha minden más tényező változatlan-sága mellett ezek a cselekedetek és tapasztalatok sohasem történtek volna meg."

Tehát ha választ adunk Isten vonzására, akkor bízhatunk abban, hogy a világmindenség belső értéke nagyobbá vált általunk. Viszont ez egy törekenységet magával hordozó állapot. Ezért újra, meg újra dolgozni kell. Az égre törő kavicsszobrainkat folyamatosan ápolunk és újjáépítenünk kell. Nem használhatunk cementet, hogy állandósítsuk ezt az állapotot. A szél fúj, a folyó árad, és bármikor elfújhatja, elmoshatja bármelyik remekművünket is. A test-lélek- szellem egyensúlya kell ahhoz, hogy ezt újra, meg újra fel tudjuk vállalni, nap mint nap, neki tudjunk állni a megőrzésnek, az építésnek.

Isten nem rajong az ellentétek mintájára épülő kétpólusú világért, ő közösséget akar önmagával és velünk is, ő egyszerre akar bent és kívül lenni, elkülönülni, de ugyanakkor együttműködni, valamiféle hármasságra akar kerülni velünk is. Isten meg akar nyilvánulni, közölni akarja önmagát, a terveit velünk. Egyrészt a gondolatokon, eszméken keresztül tanít és ismertet meg a világgal. Másrészt az érzelmeinken keresztül, a lelkünket igénybe véve próbálja a szeretetünket, ragaszkodásunkat elérni, örömet, igazságot és szeretet adó tapasztalatainkon keresztül próbál közel kerülni hozzánk. Találékony abban is, hogy új és új próbálkozásokon keresztül is ugyanazt a képet villantja elé. A fizikai, biológiai törvényszerűségek, rendszerek azt mutatják, hogy minden összefügg mindennel, valami hatalmas rendet tapasztalunk, teljesen mindegy, hogy az atomfizika kicsiny kvantumrészcskéit vagy a világegyetem kölcsönhatásait, vagy egy kicsiny sejtünk működését vagy egy élőlény komplex működését vizsgáljuk. Azt tapasztaljuk, hogy mintha minden hasonlítana mindenre, az élettelen dolgok éppúgy, mint az élők, mintha organikus kölcsönhatásban élne minden, ami körülvesz. Mintha minden Isten képére lenne teremtve, mintha Isten semmitől és senkitől sem különülne el. A tapasztalt világunk egység, az Istennel, az emberrel, az élő és élettelen dolgokkal. Ugyanakkor ez pontosan azt jelenti, hogy semmi sem állandó, ha mindenben Isten ott van, akkor Isten a változás maga, a nagy egyensúlyozó, az adott pillanatban odaigazítja önmagát a pillanat tapasztalt valóságához, azért alkalmazkodik, hogy be tudjuk

őt fogadni újra és újra. Tehát bármilyen furcsán is hangzik, az időtlen, a végtelen Isten a teremtményein keresztül úgy mutatkozik meg, jelenik meg, mintha volna ideje, és eleje és vége, mintha a változás volna a léte és nem az állandóság. Istennek a teremtéssel az is célja volt, hogy belekerüljön a teremtett világ anyagi, időbeli, romlékony világába, hogy ez által eszközévé váljon a változásnak, a fejlődésnek, az egyensúlynak. Az időtlenségben, a változatlan világában nem lehet semmit sem tenni, nincs elmozdulás, nincs se előre, sem visszafejlődés. Úgy szerette Isten a világot, hogy feláldozta benne önmagát, kockáztatta, hogy ezeket az isteni erőforrásokat, akár nemes, akár nemtelen célokra felhasználjuk. „Szeressétek ellenségeiteket, imádkozzatok üldözőitekért, hogy mennybéli Atyátok fiaivá lehessetek, mert ő napját rosszakra is, jókra is felhossa, esőt ad igazságosoknak is, hamisaknak is.” (Máté 5,44-45).

Isten annyira szeret minket, hogy szabaddá tesz bennünket, miféle egyensúlyra törekszünk. Statikus egyensúlyra, amihez elegendő a fizikai törvények ismerete és használata, vagy pedig dinamikus egyensúlyra, amihez szükség van hármasságokra, embertársainkra, kölcsönhatásokra, változásokra. Itt már nem beszélhetünk porszem létről, itt minden apró kavicsnak is döntő szerepe van, lehet, hogy ő tartja egyensúlyban a felette levő hatalmas kősziklát, ő adja a három lábat, amitől a másik is egyensúlyba kerül. Például a kavicsvidas képen is, minden egyes kis kavics a legfontosabb, nélküle összeomlik az egész. Mindenki egyenlő felelősséget hordoz, ha bármelyik kavics lemond a feszülésről, összeomlik a híd, és mindenkit magával ragad az áradat.

Drága Teremtőm, köszönöm a tanításodat, hogy megmutattad nekünk, hogy össze kell kapaszkodnunk, türelmes kockázatvállalókká kell válnunk, hogy szebb legyen a világmindenség általunk, hogy egyensúlyunk bár törékeny, de mégis biztos lehet, ha minél több ponton tudunk hármasságra törekedni veled, és testvérbarátaikkal. Amen.



GARAY ANDRÁS

„CONCIDET OBLIQUUM!”

A pannonhalmi bencés apátság barokk ebédlője egyik ablakkávájában lévő falikép egy ferde oszlopot ábrázol a fenti mondattal. A jó szerzeteseket ezen kis figyelemzetések nevelték a helyes életre. „Ami ferde az eldől!”

Amikor egyensúlyról beszélünk, ez a mondat kell, hogy a szemünk előtt álljon: „Concidet obliquum!”, ami ferde az eldől - előbb-utóbb. Mert a dolgoknak egyensúlyban kell lenni. A tartós ferdeség, a tartós kilengés az egyensúlyi helyzetből előbb-utóbb megbosszulja magát.

Mondhatjátok, hogy a pisai torony 800 éve áll. Ez igaz, de minden „tartalékát” felemészti e ferdeség egyensúlya. Azaz tovább már nem terhelhető és csak utólagos statikai bravúrok mentik meg az összedőléstől.

Vagy 40 éve azt olvastam. Az emberek 1/3-ad része stabil (egyenes), 1/3 része ferde (kibillent) és csak nagy erőfeszítés árán tudja önmagát fenntartani, míg 1/3-ad része eldől. Lehet, hogy ma már rosszabbak az arányok. Mindenesetre ez a tény is felhívja a figyelmet az egyensúly fontosságára.

Hiszen minden egyéni, kapcsolati, közösségi, társadalmi bajunk ez: kibillen az egyensúly. A mai korra az jellemző tehát, hogy a kibillent emberek, kibillent kapcsolatokban élnek és kibillent világot teremtenek maguk körül. Ennek következményeként kibillen az ökoszisztéma és mára beláthatatlan gondok tornyosulnak az emberiség fölött.

A kabát, valahol az elején nagyon el lett gombolva. És nincs más út, mint bizony szépen visszamenni a gombokon és visszatérni az eredethez. És mindent helyre tenni.

Ennek a kibillenésnek nagyon egyszerű oka van. Nem a rendeltetésünknek megfelelően működünk és ezt a téves elképzelést önmagunkról tágítjuk világ méretekké. Lehet azt mondani, az ember már csak ilyen - „sárkányfog vetemény”, de meg kell kérdezni magunktól: feladjuk a reményt és sodródunk az árral, vagy szembe nézünk az egyensúly kérdésével, az egyensúly hiányával és dolgozunk rajta?

Mert ebben van tapasztalatunk. Mert - hála az áldott emlékü Gyurka bácsinak - vannak rendben lévő dolgok.

Ha azt mondjuk a világunk két alapvető aspektusa: az Isten és az ember. Sőt az Isten három személyből áll. Nézzük csak, hol is tartunk:

Atya - hát, vele keveset foglalkoztunk

Fiú - végre valamit kipipálhatunk. Jézusról tiszta képünk van.

Szentlélek - hát, ez is kicsit ködös

Ember - itt is többnyire sötétben tapogatózunk, vagy nagyon negatív a képünk róla: bűnös, születésétől fogva, fogja az ösztöneinek.

Sajnos a kereszténység sincs a segítségünkre, sőt tovább fokozza a bizonytalanságot.